

Eğitim Sektöründe Gerçekleşen İş Kazalarına Yönelik Bir Araştırma

Gökhan YILMAZ¹, Sait YILDIRIM^{*2}

¹ İSG Anabilim Dalı Fen Edebiyat Fakültesi, Iğdır Üniversitesi, Iğdır, Türkiye

² Psikoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Iğdır Üniversitesi, Iğdır, Türkiye

Makale Tarihi

Gönderim: 11.08.2022

Kabul: 26.12.2022

Yayın: 31.12.2022

Araştırma Makalesi

Öz- Günümüzde çalışma hayatının sorunsuz, güvenli ve sağlıklı yürüyebilmesi için işçi, işveren ve devlet taraflarının etkileşimli bir şekilde hareket etmeleri gerekmektedir. Bu üçlü kesimin birlikte hareket etmesi demek güvenli ve sağlıklı ortam oluşturulması ve dolayısıyla olası iş kazalarının önüne geçilebilmesi için ön koşul olarak değerlendirilmektedir. Genel iş kolu olarak düşünüldüğünde eğitim öğretim sınıfında iş kazası olasılığının az olması teorisi ilgili alanlarda yeterli güvenlik önlemleri alınmadığında hiç azımsanmayacak sayıda kaza durumunu ortaya çıkarabileceği düşünülmektedir. Tehlike ve risk odaklı kaza olasılığının eğitim öğretim faaliyetlerinde az olması bu sektörün önlem alma anlamında geri planda tutulması durumunu oluşturmamalıdır. Eğitim öğretim sektöründe de diğer işletmelerde olduğu gibi önce önlem sonra iş parolasının ön planda tutulması gerekliliğini doğurmuştur. Bu çalışmanın amacı Ordu ilinin seçilen bir ilçesinde son beş yılda gerçekleşen iş kazaları sayısı, türü ve sektör bazlı olarak araştırılmıştır. Araştırma doğrultusunda; gerçekleşen iş kazalarının azaltılması, sağlıklı ve güvenli eğitim öğretim ortamlarının oluşturulması, okul idari yapısının iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine yönelik farkındalıkların artması, yasal yükümlüklerinin hatırlatılması ve kurumda proaktif yaklaşımın benimsenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda eğitim kurumlarında öğrenci ve çalışan sayısının fazla olması, veli giriş-çıkışlarının yoğun olması sebebiyle kaza olma potansiyelinin fazla olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler – Eğitim, iş kazası, proaktif, risk, tehlike.

A Research on Occupational Accidents Occurring in the Education Sector

Gökhan YILMAZ¹, Sait YILDIRIM^{*2}

¹ OHS Department, Faculty of Science and Literature, Iğdır University, Iğdır, Türkiye

² Psychology Department, Faculty of Science and Literature, Iğdır University, Iğdır, Türkiye

Article History

Received: 11.08.2022

Accepted: 26.12.2022

Published: 31.12.2022

Research Article

Abstract – Today, workers, employers and government parties need to act interactively in order for the working life to run smoothly, safely and healthily. The fact that these three groups act together is considered as a prerequisite for creating a safe and healthy environment and thus preventing possible occupational accidents. Considering the general line of work, the theory of the low probability of occupational accidents in the education and training class is thought to result in a substantial number of accident situations when adequate safety precautions are not taken in the relevant areas. The fact that the probability of danger and risk-oriented accidents is low in education and training activities should not constitute a situation in which this sector is kept in the background in terms of taking precautions. In the education and training sector, as in other businesses, it has become necessary to prioritize the precaution and then the job password. The aim of this study was to investigate the number, type and sector-based of occupational accidents in the last five years in a selected district of Ordu province. In line with the research; It aimed to reduce occupational accidents, to create healthy and safe educational environments, to increase awareness of the school administrative structure about occupational health and safety services, to remind legal obligations and to adopt a proactive approach in the institution. As a result of the study, it has been concluded that the potential for an accident may be high due to the high number of students and employees in educational institutions and the high number of parents entering and leaving.

Keywords – Education, occupational accident, proactive, risk, education, danger.

¹ gokhanyilmazete@gmail.com Orcid id: 0000-0002-7707-8098

² saityildirim.ers@gmail.com Orcid id: 0000-0002-6044-2447

* Sait YILDIRIM / saityildirim.ers@gmail.com

Atf Bilgisi: Yılmaz, G. & Yıldırım, S. (2022). Eğitim Sektöründe Gerçekleşen İş Kazalarına Yönelik Bir Araştırma. OHS ACADEMY, 5 (3), 175-185. DOI: 10.38213/ohsacademy.1160766

1.Giriş

Son yıllarda İş Sağlığı ve Güvenliği kavramı önemini artıran bir kavram haline gelmiştir. İşletmelerde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması devlet tarafından çıkarılan yasa, yönetmelik çerçevesinde sorumluluğunu yerine getiren işveren şeklinde düşünülse de işçi kesimini bu iki öncüden ayrı tutmak doğru olmaz. Dolayısıyla devlet, işveren ve işçi şeklinde üçlü sistematik olarak değerlendirilerek olası kazaların önüne geçilebilir. Bunların yanı sıra teknolojinin gelişmesi, sanayi üretiminin artması, iş gücüne olan ihtiyacın artması modern çağa ayak tutan işletmeler için artık geleneksel yaklaşım modelinden kurtulup artık kaza oluşabilme sıklığını azaltan önleyici modeline geçmiştir (Akın, 2012: 101-124). Bu durumu birçok firma uygulasa da hala bu anlayışı benimseyen firmaların olduğu unutulmamalıdır. Çalışma hayatımızda iş yeri güvenlik kültürü, teknolojik gelişmeler, yasal prosedürler olsa da maalesef iş kazası sayısı azalma gösterse de hala istenen seviyeye ulaşmadığı gözlemlenmektedir. Bu tespit bize gösteriyor ki modern yapının tüm hizmet sektörlerine ulaşmaması, çalışan kesime verilen eğitim, çalışanın psikososyal durumu, denetim mekanizması, profesyonel iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sağlanamaması vb. alanlarda eksikliklerinin olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde de 2012 yılında çıkarılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği yasası ile çalışma hayatımızda devrim şeklinde değişimler olmuştur. Ancak bu değişimler diğer ülkelerde olduğu gibi kaza olma durumunu istenilen seviyeye getirememiştir. Yasanın en önemli getirilerinden biri istisnalar hariç hizmet kolu ayırımı yapmamış olmamasıdır. Eğitim sektörü de ayırım yapılmayan iş kollarından birisidir. Kaza olasılığı az gibi görünse de ilgili sektörde de iş kazası yaşanmakta ve sonucunda ağır hasarlar ortaya çıkabilmektedir. Eğitim sektöründe yardımcı personeller, staj yapan öğrenciler en çok kaza yapma potansiyeli olabilecek çalışanlardır. Tüm sektörlerde olduğu gibi eğitim sektöründe de yasa gereği iş yeri risk faktörlerinin değerlendirilmesi, personel eğitimi, profesyonel iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, denetim şeklinde yapılan çalışmalar iş kazası olasılığını azaltıcı etki yapabileceği hedeflenmektedir.

2. Materyal-Yöntem

Ordu İlinin seçilen bir ilçesinde son beş yılda gerçekleşen iş kazaları sayısı, türü ve sektör bazlı olarak araştırılmıştır. Araştırma doğrultusunda; gerçekleşen iş kazalarının azaltılması, sağlıklı ve güvenli eğitim öğretim ortamlarının oluşturulması, okul idari yapısının iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine yönelik farkındalıkların artması, yasal yükümlüklerinin hatırlatılması ve kurumda proaktif yaklaşımın benimsenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaca yönelik olarak nitelik ve nicelik yönden çizelgeler oluşturularak sorunun çözümlenmesi, SGK veri tabanı ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arşivinden yararlanılarak kaza sayısı, kaza türü ve sektör bağlantılı çizelgeler oluşturulup son 5 yıla ait karşılaştırmalar yapılarak değerlendirmelerde bulunulmuş okul/kurumların iş sağlığı ve güvenliği kültürü ön planda tutularak, çalışma ortamlarının yasal mevzuat doğrultusunda eksiksiz olarak oluşturulması hedeflenmiştir. Yapılan çalışmada İlçe Milli Eğitim Müdürlüğümüzde İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi aracılığıyla toplanan bilgiler ve eş güdümlü olarak SGK sistemine girilen veriler doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak içerik çözümlemesi yöntemiyle gerçek ve kapsamlı bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca müdürlüğümüze bağlı okul kurum müdürlükleri tek tek ziyaret edilip saha gözetimi yapılarak yerinde gözlem şeklinde tehlike ve risk unsurları belirlenerek daha sağlıklı ve güvenli eğitim öğretim ortamları oluşması amaçlanmıştır. Ordu ili seçilen bir ilçesi olarak araştırma yapılmış olup seçilen ilçe ile alakalı olarak gizlilik ve kişisel verilerin korunması hakkında yönetmelik gereği araştırmada ilçe ismine yer verilmemiştir. Ayrıca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ait kaza verilerinin çalışmada kullanılabilmesi için 23.08.2022 tarih ve 55683170 sayılı yazı ile izin alınmıştır.

3. Temel Kavramlar

3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışma Hayatı Temel Prensipleri

Eski yıllarda iş yerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği açısından insan hayatına gereken ölçüde değer verilmediği için reaktif (geleneksel) yaklaşım baz alınarak iş kazalarına ve meslek hastalıklarına yönelik olay gerçekleştikten sonra önlem alınan prensip ağır basmaktaydı. Tespit bazlı, olay sonrası inceleme ve işin yeniden düzenlenmesi şeklinde değerlendirmelerde bulunularak iş yerlerinde çeşitli önlemler alınmaktaydı. Sanayinin gelişmesi, teknolojinin farklılaşması ve iş gücünün artması mevzuatta değişikliklerin de olması gerekliliğini doğurmuştur (Çiçek ve Öcal, 2016).

İş yerlerinin özellikleri, konumu, iş çeşidi, tehlike derecesi, yapılan faaliyetler, kullanılan araç gereçler, çalışanların durumu, özel politika gerektiren grupların varlığı iş kazası oranlarının düşürülebilmesi için devleti, işverenleri daha modern ve çağdaş yaklaşımlara yönlendirmiştir. Günümüzde çalışma hayatının parçası durumda olan işyerlerinde teknolojinin gelişmesine paralel olarak olası ani gerçekleşebilecek iş kazası ve çalışma ortamı kaynaklı zamana yayılma durumu olan olası meslek hastalıklarının önüne geçebilmek adına daha insancıl yaklaşım olan “önleyici-proaktif yaklaşım” gelişmiştir. Ülkemizde de 2012 yılında çıkarılan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği yasası proaktif yaklaşım benimsenerek hazırlanmış, çalışma hayatımıza sunulmuştur. Bu yeni yaklaşımda risk değerlendirmesi, çalışanların katılımı, uzman katkısının gerçekleşmesi, çalışanların eğitimi, koruma-önleme anlayışı, kayıt, istatistik ve değerlendirmelerin yapılması, işyerinde araç-gereçlerin kontrolü temel öğelerdir. Çalışmaya başlamadan önce işverenler daha fabrikanın tasarım aşamasında tehlike ve riskler doğrultusunda kaynakta önlem almalıdır. İşe yeni alınan personellere işyerindeki riskler konusunda bilgilendirme yapılmalı ve bu bilgilendirmeyi yapmakla görevli dışarıdan iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere profesyonel destek almalıdır (6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 2012). Destek veren personel risk değerlendirmesinin ilk aşaması olan işyerindeki tehlikeleri belirlemeli ve tanımlamalıdır (Özkılıç, 2007: 27-30). Tehlikenin belirlenmesi işletme sahibinin lehine bir sonuç getireceği gibi gerçekleşebilecek kazaların da az kayıpla atlatılacağı sonucunu doğuracağı unutulmamalıdır. Daha sonra tehlike durumuna göre önleyici yaklaşımının benimsenmesi ve risk değerlendirmesinin yapılması gerekmektedir. Aksi bir durumda iş yerlerinde beklenmedik sonuçlar ortaya çıkabileceği düşünülmektedir (Binyıldırım, 2007: 43-46). Proaktif yaklaşım adımları aşağıda yer almaktadır.

Proaktif (Önleyici) Yaklaşım

1. Önleme ve Koruma
2. Risk Analizi Yapılması
 - Tehlikelerin Tanımlanması
 - Risklerin Belirlenmesi ve Analizi
 - Risk Kontrol Adımlarının Uygulanması
 - Dökümantasyon
 - Risk Değerlendirmenin yenilenmesi (6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 2012).
3. Güvensiz Koşulların Belirlenmesi
4. Programlı, Planlı ve Nitelikli Eğitim
5. Belgelendirme
6. Katılım

Proaktif (Önleyici) yaklaşımda işveren tarafından kazayı önleme politikası geliştirilerek, işletmeye ait risk değerlendirmesi daha önce işveren tarafından oluşturulan risk değerlendirme ekibi tarafından yapılmalıdır. Risk değerlendirmede öncelik tehlikeler tanımlanacak, tehlikeye göre mevcut risk durumları tespit edilecek, riski kazaya neden olmayacak şekilde kontrol altına alınıp, risk değerlendirmeyi yazılı şekilde kayıt altına aldıktan sonra mevzuatta belirtilen senelerde veya farklı koşullarda (iş yerinin taşınması, iş kazası yaşanması) yenilenmesi gerekmektedir.

3.2. Eğitim Sektöründe Tehlike-Risk Olguları

İşyeri kavramı, 4857 sayılı İş Kanunu m. 2’de tanımlanmaktadır: “İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir.” (m. 2/f.1). İş yerinin sadece mal veya hizmet ürettiği yer işyeri sayılmaz. Aynı zamanda dinlenme alanları, çocuk bakımı, banyo, tedavi, eğitim alanları da işyeri olarak nitelendirilebilir. Bu alanlarda gerçekleşme durumu olan kazalar işvereni ve işçiyi bağlamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde okul/kurumlar iş yerleri olarak değerlendirilebilir. Bakanlık bünyesindeki söz konusu okul/kurumlar temel eğitim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumları şeklinde sınıflandırma yapılarak sıralanabilmektedir. Bir okul binasını baz aldığımızda işyeri bina ve eklentileri olarak basit düzeyde okul bahçesi, kazan dairesi, idare odaları, sınıflar, tuvaletler arşiv, çatı, okul bahçesi, merdivenler sıralanabilir. Alanların çeşitliliği, öğrenci-personel-veli yoğunluğu bu iş yerlerinde olası kaza potansiyelini artırabilecek unsurlardır. Kaza durumunun oluşabilmesi için iki tane

olgudan bahsedilebilir. Bunlar tehlike ve risk kavramlarıdır. Risk değerlendirme yönetmeliğinde yazan tehlike tanımı doğal ya da doğal olmayan durumlardan kaynaklanan çalışanlarda veya çalışılan alana zarar verme olasılığıdır. Daha önce ISO 18001 adıyla tanımlanan günümüzde ISO 45001 olarak güncellenen İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sisteminde ise tehlike; çalışan personelin sağlığının bozulması, olası yaralanmalar olarak tanımlanmaktadır. Burada tehlike dolayısıyla sonuç değil, zararın gerçekleşme ihtimali olarak değerlendirilmektedir (Andaç, 2012: 30-35). Risk ise tehlikenin işçiden ya da ortamdan kaynaklı olarak gerçekleşmesi söz konusu personelin veya çalışma ortamının zarar görmesidir. ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi'nde risk; tehlike durumundan kaynaklı çalışan personelin yaralanması, sağlığının bozulması veya çalışma ortamının zarar görmesi olarak tanımlanmaktadır (Özkılıç, 2005: 25).

Okul kurumlarımızda iş kazası olma olasılığı azda olsa Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul/kurumlarda iş kazası oranı yıllık olarak yirmi beş civarındadır. Bu oran sanayi, makine, atölye varlığının çok olmadığı göz önünde bulundurulursa az olmadığının kanaatine varılabilir. Okul bahçesinden içeri giren öğrenci, öğretmen veya veli okul eklentilerine göre olası kaza ile karşı karşıya kalabilirler. Okul bahçe kapısının yerinden çıkması, bahçe zemini, korkuluklar, ıslak hacimlere kaygan zemin, merdivenlerdeki tırabzanlar arası boşluklar, kazan dairesinin standartlara uymaması, elektrik ile ilgili sıkıntılar, sınıflardaki pencere ve kapı uygunsuzluklarını kazaya neden olabilecek etkenler olarak gösterebiliriz. Okul/kurumlardaki bulunan standart tehlike ve risk durumlarını Tablo 3.1 'deki gibi sıralayabiliriz.

Tablo 3.1. Okul/Kurum Tehlike Risk Durumları

Okul/Kurum Alanı	Okul Kurum Bölüm	Tehlike	Risk
Okul/Kurum Bahçesi	Bahçe kapısı	Rayından çıkma, baba direği eksikliği, paslı kısımlar	Düşme, yaralama
	Bahçe zemini	Zemin bozuklukları, zemin sertliği, kaygan kısımlar	Düşme, yaralama
	Bahçe korkuluk	Sivri kısımlar, yükseklik, deforme, pas	Düşme, yaralama
	Çatı	Çatıdan, pencereden düşebilecek malzemeler	Düşme, yaralama
	Bahçe alanı	Ağaç devrilmesi, kale pota direkleri devrilmesi	Düşme, yaralama
Okul/Kurum Islak Hacimler	Tuvalet	Kaygan zemin	Düşme, yaralama
	Tuvalet	Hijyen eksikliği	Bakteri, hastalık
Kazan Daireleri	Kazan dairesi alanı	Depolama uygunsuzluğu	Düşme, yaralama
	Kazan dairesi alanı	Standartlara uymama	Yangın, patlama, düşme, yaralama
Sınıflar, İdari Odalar	Sınıf alanı, idari alan	Pencere, kapı uygunsuzluğu	Düşme, yaralama
	Sınıf alanı, idari alan	Sınıf zemini	Düşme, yaralama
	Sınıf alanı, idari alan	Elektrik tehlikesi	Elektrik çarpması, Yaralama, ölüm
	Sınıf alanı, idari alan	Sıra- masa-dolap çıkıntıları, devrilmesi	Düşme, yaralama
	Sınıf alanı	Hijyen eksikliği	Bakteri, hastalık
Merdiven	Merdiven	Kaygan zemin	Düşme, yaralama
	Merdiven	Merdiven boşluğu	Düşme, yaralama
	Merdiven	Tırabzan	Düşme, yaralama
	Merdiven		
Okul/Kurum Alanı	Okul Kurum Bölüm	Tehlike	Risk
Çatı	Çatı giriş	İzinsiz giriş	Düşme, yaralama, Sabotaj
	Çatı alanı	Elektrik tehlikesi	Elektrik çarpması, yangın, yaralanma, ölüm

3.2.1. İşverenin Genel Yükümlülükleri

1. İşveren okul/kurumlarda yer alan mevcut risklere ait risk değerlendirmesi yaptırmayı gerektirmektedir. Risk değerlendirmesi sonuçlarına mevcut tehlike durumlarına göre gerekli güvenlik önlemlerini almalıdır.

2. Değişen şartlara göre önlem durumlarını gözden geçirmesi gerekmektedir.
3. Okul/ kurumlardaki iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyulup uyulmadığını denetler.
4. Aniden ortaya çıkan vaka durumlarında gerekli önlemleri hemen alır.

3.2.2. Risklerden Korunma İlkeleri

İşletmelerde yer alan tehlike kaynaklı risklerle mücadele etmek tüm işverenler için birincil görev durumunda olmalıdır. İşveren öncelikler risklerle kaynağında mücadele etmelidir. Kullandığı malzeme, donanım veya alan için en tehlikesiz olanı seçerek en riskli olan durumlardan çalışmanı korumalıdır. İş sağlığı ve güvenliği açısından işletmede uygulanacak teknolojik altyapıyı desteklemeli, toplu koruma yöntemlerine öncelik vermelidir. İşveren yükümlülüklerini yerine getirmesi iş kazalarının önüne geçebilmek için yeterli olmayabilir. İşletmelerde tüm personellerde bu doğrultuda hareket etmelidir. Dolayısıyla kurum kültürünün bir etkeni olarak güvenlik kültürünü de işletmenin tüm alanlarına uygulamalıdır. Bu yüzden işçilerin işletmede kurallara uyma sorumluluğu vardır, belirtilen kurallara uyararak işçi de bu kültüre katkı sağlamış olur. Proaktif yaklaşımın en önemli sistemsel etkeni bu ikilinin uyum içerisinde yaptığı çalışmalardır.

3.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

İşyerlerinde güvenli ve sağlıklı ortamlar oluşturmak, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını en aza indirmek, çalışanlara yasal hak ve sorumluluk bilinci kazandırmak, çalışanların karşılaşacağı tehlike ve risk kavramları konusunda farkındalık uyandırmak, kurumda iş sağlığı ve güvenliği kültürünü oluşturup devamlılığını sağlamak için personellerin tümüne “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi” verilmektedir. Ülkemizde 2012 yılında çıkarılan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasına göre çalışanlara verilen eğitim konuları aşağıda yer almaktadır.

Genel konular kapsamında personellere çalışma mevzuatı, personellerin hak ve sorumlulukları, işyeri temizliği, iş yeri düzeni, iş kazası ve meslek hastalıkları durumlarından kaynaklı hukuki bilgi verilir. Sağlık konuları kapsamında personellere meslek hastalıkları, hastalıklardan korunma prensipleri, ilkyardım, biyolojik ve psikososyal riskler hakkında ayrıntılı bilgiler verilir. Teknik konuları kapsamında personellere kimyasal, fiziksel ve ergonomik riskler, elle taşıma, tahliye, yangın, ekranlı araçlarla çalışma, elektrik, sağlık ve güvenlik işaretleri, kişisel koruyucu donanım, iş sağlığı ve güvenliği kültürü, sıcaklık, ergonomi konularında kapsamlı eğitim verilir.

6331 İş Sağlığı ve Güvenliği yasasında belirtildiği gibi bu eğitimler iş yerinin barındırmış olduğu tehlike risk durumlarına göre belirli periyotlarda yenilenmelidir. Az tehlikeli iş yerlerinde her 3 yılda bir, tehlikeli iş yerlerinde 2 yılda bir, çok tehlikeli işyerlerinde her sene yenilenmesi gerekmektedir. Eğitim camiasında ise ana okullar, ilkokullar, ortaokullar, liselerde çalışan personellerin eğitimi 3 yılda bir, atölyesi bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi personellerinin eğitimleri 2 yılda bir yenilenmelidir. Yenilenme sebebi olarak değişen iş yeri koşulları, teknolojik gelişmeler gösterilebilir. Bu eğitimlerin yanı sıra işe yeni başlayan personellere özellikle sanayi kuruluşlarında yaşanan iş kazalarının azaltılması ve tamamen ortadan kaldırılabilmesi amacı ile işveren ya da işveren tarafından görevlendirilen deneyimli çalışan tarafından en az 2 saat olacak şekilde verilecek eğitimidir. Bu eğitim temel eğitim sürelerinden sayılmamaktadır.

4. Literatür Taraması

Eğitim sektöründe tehlike ve risk kavramları fazla olsa da diğer sektörlerde oranla iş kazası sayısı az olarak değerlendirilmektedir. Ancak insan yoğunluğunu fazla olması bu camialarda yeterli güvenlik önlemleri alınmadığında istenmeyen sonuçların çıkabileceği düşünülmektedir. Birde öğrenci yaralanması ve ölümü şeklinde gerçekleştiğinde daha üzücü sonuçların olacağı unutulmamalıdır. Bu araştırmada da eğitim sektöründe gerçekleşen iş kazalarına yönelik çalışma yapılacaktır. Çalışma sonucunda verilen eğitimler, alınan güvenlik önlemleri, tehlike-risklere yönelik çalışmalar gibi olguların kazaların gerçekleşme-gerçekleşmeme durumuna ne kadar etkili olabileceğine yönelik bilgilere ulaşılmak istenmektedir.

Şerifoğlu ve Sungur tarafından (2007) kamu kurumlarında çalışan 217 personel üzerinde iş kazası ve nedenleri şeklinde bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Söz konusu personellerin genel olarak düşme, yaralanma şeklinde kaza yaşadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda çalışan personeller kaza nedeni olarak işçi eğitimleri, iş yeri düzensizliği, işçilerin işlerine yeterli önemi vermemesi şeklinde olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmada bu personellerin kaza nedeni olarak dolaylı nedenlerin ağır bastığı ortaya çıkmıştır.

Akgün tarafından (2015) sağlık sektöründe yer alan personellerin yaşamış olduğu kazalar üzerinde bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Sağlık görevlilerinde en çok görülen iş kazaları muayene esnasında kullandıkları kesici, delici aletler ile yaşadıkları yaralanmalar, damar yolu bulma esnasında yaşadıkları kan sıvı teması ile görülen bulaşıcı hastalıklar, hasta yatırma-kaldırma esnasında yaşadıkları fiziksel zorlama sonuç oluşan kas iskelet yaralanmaları, şiddet yaralanmaları olarak görülmektedir. Ayrıca hastanelerde meydana gelen gıda zehirlenmeleri, trafik kazaları da sık olarak görülmesine de

bu grupta değerlendirilmektedir. Genel itibarıyla kaza çeşidinin fazla olması sağlık görevlilerinin de iş kazası geçirme olasılığının diğer meslek gruplarına göre fazla olduğu değerlendirilmektedir.

Solmaz ve Solmaz tarafından (2019) Ocak 2013- Haziran 2015 tarihleri arasında Tokat Devlet Hastanesinde çalışan 70 stajyer öğrenci üzerinde bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Stajyer öğrencilerden %7,15'i kan ve vücut materyallerinin sıçramasına, %92,85'i kesici delici alet yaralanmasına maruz kalmıştır. %90'ı enjektör ucu, %2,85'i diğer aletlerle (lanset vb.) yaralanmıştır. Elde edilen verilere göre; stajyer öğrencilerin iş kazası gerçekleşme potansiyelinin yüksek olduğu görülmüştür. Bu personellere özellikle işe başlangıç, oryantasyon eğitimlerinin ilk haftalarda uygulamalı olarak verilmesi gerekliliği görülmüştür. Kaza sayısının fazla olması ilgili personellerinin iş hayatına yeni başlaması, tecrübe eksikliğinin az olması durumu gösterilebilir. Yukarıdaki verilere göre stajyer öğrencilerde gerçekleşen en fazla iş kazası çeşidinin ele iğne batması şeklinde olduğu görülmüştür. Bu durumun teorik eğitimin uygulamalı eğitiminin önüne geçtiğini göstermektedir. İkinci olarak da sağlık sektöründe en fazla gerçekleşen iş kazası çeşidi kesici, delici aletlerle hastaya müdahale esnasında yapılan uygulamalar olduğu görülmüştür. Bu durumda stajyer öğrencilerinin kişisel koruyucu donanım kullanımı konusunda hassas davranmaları gerekliliğini doğurmuştur.

İlter tarafından (2019) imalat sektöründe zorunlu iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin iş kazalarına yönelik yaptığı çalışma sonucunda, zorunlu İSG eğitiminin iş kazalarını önleyici etkisinin diğer unsurlara nazaran daha etkili olduğunu ortaya çıkarmaktadır. İş yeri tehlike sınıfına göre çalışanlara verilen eğitimlerin çalışanlar üzerinde iz bıraktığı, tehlike ve risk olgularının eğitim sayesinde göz ardı edilmediği durumu ortaya koymuştur. Bununla beraber yapılan araştırmada tecrübeli işçilerde eğitime alma ve katılım arasında ters orantı olduğu tecrübesiz veya işe yeni başlayan işçilerin eğitime daha çok katıldığı ve daha çok önem verdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durumda tecrübe odaklı personel kaynaklı kazaların oluşum durumunu göstermektedir.

Kılıç ve Ok tarafından (2020) Yozgat İl Merkezinde bulunan Yozgat Bozok Üniversitesi Erdoğan Akdağ Kampüsünde fiilen ofislerde çalışan akademik ve idari personel ile büro işleri yapan işçiler üzerinde büro ortamındaki risklerin farkındalığı konusunda bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmada büro ortamında çalışan işçilerin iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine yeteri kadar önem vermediği düşünülmektedir. Bu durumda büro ortamında çalışan işçilere çalışma ortamı ve kişisel ihtiyaçlar doğrultusunda iş sağlığı ve güvenliği olanakları sağlanmalıdır. Bu şekilde gerçekleştiğinde büro ortamlarında da iş sağlığı ve güvenliği kültürü oluşabileceği gözlemlenmiştir.

Türkoğlu ve Balkan tarafından yapılan (2020) Kırklareli il merkezinde yer alan 11 temel eğitim kurumunda görev yapan 150 öğretmen üzerinde öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliğine yönelik bilgi düzeylerini ölçmek adına bir çalışma gerçekleştirilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği konusunda öğretmenler bilinçli olursa okullarda yaşanan kaza ve yaralanmalar azalır şeklinde düşünenlerin oranı %93 olarak gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin yapılan araştırmada tehlike ve risk durumlarını okul idaresi tarafından bilgilendirme yapılması gerekliliği ortaya koymuştur. Okullarda çalışan tüm öğretmenlerimizin genel olarak sağlık ve güvenlik işaretleri, ilkyardım, yangın tüpü kullanımı, hijyen, afet konularında eksikliklerinin olduğu bu durumun eğitimlerle kapatılacağı ve bu şekilde okul kazalarının önleme de etkisinin olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.1. Kaza, Risk, Atf Bilgileri

Sektör	Riskler	Kaza çeşidi	Araştırma türü	Atf yapılan kişi
Sağlık	Kesici, delici alet, düşme, çarpma, takılma	İğne Batması, el sıyrığı, düşme	Makale	(Akgün, 2015).
Kamu İşyerleri	Eğitim eksikliği, düzensizlik	Kaza (Düşme, yaralanma)	Makale	(Şerifoğlu ve Sungur, 2007).
Sağlık	Kesici, delici alet	İğne batması	Makale	(Solmaz ve Solmaz, 2019).
Büro İşyerleri	Elektrik	Elektik çarpması,	Makale	(Ok ve Kılıç, 2020).
Okul	Eğitim eksikliği	Kaza yaralanma	Makale	(Türkoğlu ve Balkan, 2020).

5. Uygulama

Çalışmanın uygulama kısmında Ordu ili seçilen İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 22 okul/kurum ve okul/kurumların 450 personel ortalamasıyla 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında gerçekleşen Sosyal Güvenlik Kurumu arşivinden

ulaşılan iş kazalarına ait veriler değerlendirilerek son 5 yılda Ordu İlinde seçilmiş bir ilçesinde eğitim sektöründe gerçekleşen iş kazalarına yönelik araştırma sonuçlarına ait veriler yer almaktadır. Sunulan tüm veriler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Personel Hizmetleri, İlçe İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi ve Sosyal Güvenlik Kurumu verilerinden ulaşılmış olup, güncelliğini korumaktadır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununda belirtilen tehlike sınıfına göre sınıflandırdığımızda, Ordu İlinin seçilmiş bir ilçesinde 1 tane tehlikeli grupta yer alan okul diğer 21 tane okul/kurum ise az tehlikeli iş yeri sınıfında yer almaktadır. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine bağlı okullarda öğrenciler son sınıfta mesleki gelişimleri için kamu kurumları, hastane, sanayi vb. alanlarda zorunlu staj uygulamalarını gerçekleştirmektedir. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü okul/kurumlarında çalışan personellere tehlike sınıfı dikkate alınarak zorunlu Temel İSG Eğitimi İlçe İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörü ve tehlikeli işyerlerinde çalışan atölye şefleri tarafından verilmektedir. Ayrıca mesleki eğitimlerini tamamlamak için çeşitli iş yerlerine gidecek olan stajyerlerimize staj öncesi zorunlu olarak aynı eğitim hastane yetkililerince de verilmekte ve kayıt altına alınmaktadır.

Tablo 5.1. Personel Bilgileri

Yıl	657 DMK'ya tabi personel sayısı	4857 İş kanuna tabi personel sayısı	Toplam okul/kurum sayısı
2017	417	232	22
2018	416	216	22
2019	412	213	22
2020	433	240	22
2021	432	203	22

Tablo 5.1. de görüldüğü üzere Ordu ili seçilen İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde yıllara bağlı değerlendirmede 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna tabi personel sayısı ortalaması 410, 4857 İş Kanuna tabi personel sayısı ortalaması 220, söz konusu personellerin çalıştığı toplam okul/ kurum sayısı ise 22 olarak gözükmektedir.

Tablo 5.2. İSG Eğitim Bilgileri

Temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi		
Yıl	Eğitime katılan personel sayısı	Eğitime katılmayan personel sayısı
2017	630	20
2018	200	10
2019	158	10
2020	640	3
2021	174	5

Tablo 5.2. de görüldüğü üzere Ordu ili seçilen İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde yıllara bağlı değerlendirmede eğitim alan personel sayısı iş yeri tehlike sınıfına göre “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği” sertifika geçerlilik süresi yenilediği için beş yıllık ortalaması 360 olarak gözükmektedir. 2021 yılı eğitim alan personel sayısı pandemi döneminde eğitim öğretime ara verilmesi, toplu etkinliklerden kaçınılması, psikolojik durumlar, hastalık belirtisi olan kişilerin olması, sağlık bakanlığı aşı, vaka durumlarına göre okul/kurumlara yapılan devamsızlıklar, okul/kurumların farklı dönemlerde açılıp kapatılması etkenleri göz önüne alındığında 174 olarak kayıtlara geçtiği gözükmektedir. Bu durumun eğitimin yüz yüze yapılmasının sadece öğrenci değil öğretmen-personel eğitimlerinin gerekliliği üzerine değerlendirmelerde bulunmamızı sağlamaktadır.

Tablo 5.3. İş Kazası Sayısı ve Gerçekleşen Sektörler

İş kazası durumu		
Yıl	İş kazası sayısı	İş kazası sektörü
2017	2	Sağlık, sanayi
2018	5	Sağlık, sanayi, eğitim
2019	5	Sağlık, sanayi
2020	3	Sağlık, eğitim
2021	3	Sanayi

Tablo 5.3. de görüldüğü üzere Ordu ili seçilen İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde yıllara bağlı değerlendirmede iş kazası ortalaması 3.6 genel olarak sağlık sektöründe stajyer öğrencilerin yaşamış oldukları kazalar ön plana çıkmaktadır. Sağlık sektörünü de sanayide çalışan stajyer öğrencilerin geçirmiş olduğu kazalar izlemektedir.

Tablo 5.4. Gerçekleşen İş Kazası Çeşitleri

Yıl	1. Kaza	2.Kaza	3.Kaza	4.Kaza	5. Kaza
2017	Tıbbi yardım (Kan sıçraması)	Sanayi (El kanama)	-	-	-
2018	Tıbbi yardım (Kan sıçraması)	Tıbbi yardım (Kan sıçraması)	Tıbbi yardım (İğne batması)	Sanayi (Ezilme)	Öğretmen düşme kayma
2019	Tıbbi yardım (Kan sıçraması)	Tıbbi yardım (Kan Sıçraması)	Sanayi (Ezilme)	Sanayi (Ezilme)	Sanayi (Ezilme)
2020	Tıbbi yardım (Kan sıçraması)	Tıbbi yardım (Kan Sıçraması)	Sanayi (Ezilme)	-	-
2021	Sanayi (Ezilme)	Sanayi (Kesme)	Sanayi (Ezilme)	-	-

2017 yılında toplam 650 personel arasında sadece 2 adet iş kazası gerçekleşmiştir. Stajyer öğrencilerden bir tanesi hastane de hastaya tıbbi müdahale de bulunurken kan sıçraması nedeniyle diğeri ise sanayide çalışırken el kanaması şeklinde iş kazası geçirmiştir. 2018 yılında toplam 632 personel arasında 5 adet iş kazası geçirmiştir. Bir 4857 İş kanuna tabi ücretli öğretmen tehlikeli durum nedeniyle, 4 Stajyer öğrenciden 3 tanesi hastanede hastaya tıbbi müdahalede bulunurken iş kazası geçirmiştir. 1 öğrenci ise iş yerinde tehlikeli davranış nedeniyle iş kazası geçirmiştir. 2019 yılında toplam 625 personel arasında 5 adet iş kazası gerçekleşmiştir. 5 Stajyer öğrenciden 2 tanesi hastanede hastaya tıbbi müdahalede bulunurken iş kazası geçirmiştir. 3 öğrenci ise iş yerinde tehlikeli davranış nedeniyle iş kazası geçirmiştir. 2020 yılında toplam 673 personel arasında 3 adet iş kazası gerçekleşmiştir. Bir tane işçi (696 KHK'dan kadroya geçen işçi) tehlikeli hareketten dolayı, 2 öğrenci ise iş yerinde tıbbi müdahale ederken dikkatsizlik sonucu iş kazası geçirmiştir. 2021 yılında

toplam 540 personel arasında 3 adet iş kazası geçirmiştir. 3 öğrenci iş yerinde tehlikeli davranış ve tehlikeli durum nedeniyle iş kazası geçirmiştir.

Son 5 yıla bakıldığında müdürlüğümüz bünyesinde çalışan personellerinden toplamda 18 adet iş kazası gerçekleşmiş olup iş kazalarında 16 tanesi stajyer öğrenci kaynaklı, bir personel geçici işçi kaynaklı, bir personel de ücretli öğretmen kaynaklıdır. Stajyer öğrencilerden kaza geçirenlerden 7 tanesi tıbbi müdahale kaynaklı diğer 9 tanesi ise sanayi işyerlerinde kesme, ezilme, yaralanma şeklinde olduğu görülmüştür. Stajyer öğrencilerden iş kazası türü tıbbi müdahale kaynaklı olanlardan 5 tanesi damar yolu bulurken kan sıçraması, diğer 2 tanesi ise aşı-iğne yapım esnasında aparatın ucunun eline batması sonucu iş kazası geçirmiştir. Stajyer öğrencilerden sanayi kaynaklı olanlardan 6 tanesi malzeme kaldırırken, indirirken el sıkışması şeklinde iş kazası geçirirken 3 tanesi ise malzeme keserken, ani hareket sonucu çarpma şeklinde iş kazası geçirmiştir.

6. Tartışma

Yapılan araştırma sonuçlarına göre müdürlük bünyesinde iş kazası sayısının az olması “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin” belirli periyotlarda yenilenecek verilmesinin sonucudur. Yenileme aşamasında işyeri tehlike sınıfı göz önünde tutularak; yıllık bazda personel eğitimlerinin takibi sağlanmalıdır. Eğitim sunumu sonunda video destekli kazalara yer verilmesi kursiyerler üzerinde derin bir iz bırakmıştır. Dolayısıyla verilen eğitimlerin uygulamalı, simülasyon destekli olması daha profesyonel bir yapının oluşmasını sağlayarak eğitimlerin etkililiğini artıracakı düşünülmektedir. Yapılan bu eğitimler Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kayıt altına alınsa da sistemsel sıkıntılar, eğitime katılmama durumu, personel fazlalığı gibi nedenlerin olması kayıt takip sisteminde aksaklıklar yaratabileceği gibi bunun önüne geçmek adına İl- İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinde de farklı bir sistem oluşturularak eğitim durumları kayıt altına alınması kazaların önlenmesi adına önemli bir adım olacağı düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada görüldüğü üzere en fazla iş kazası geçiren personellerimizin stajyer öğrencilerin olduğu görülmüştür. Bu öğrenciler işe başlamadan önce gerek okul idaresi gerekse de çalıştığı işletmeler “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi” verilmiştir. Stajyer öğrencilerden kaza geçirenlerden 7 tanesi tıbbi müdahale kaynaklıdır. Sağlık sektöründe çalışanların yaptıkları işe paralel olarak iş kazası geçirdikleri gözlemlenmektedir. Bu alanda çalışan personellerde genelde kanla bulaşan hastalıklar, vücut sıvısı ve iğne ile temas gibi iş kazaları yaşandığı ve meslek hastalığı durumuna da geldiği görülmüştür (Akgün, 2015: 20-25). Kaza geçiren stajyer öğrencilerden altısında acil müdahale hizmetleri kapsamında çalışırken kişisel koruyucu donanımlarının kullandığı tespit edilmiştir. Yine burada çalışan öğrencilerden Hepatit B hastalığı kapma riskine karşı kaza sonrası yapılan muayene ve test sonuçlarına göre herhangi bir hastalık belirtisi görülmemiştir. Stajyer öğrencilerin kaza durumu istatistikleri baz alındığında yaralanma oranı bakımından birinci sırada yer almaktadır. Burada stajyer öğrencilerin deneyim eksikliği, aceleci şekilde işe başlamaları, kendilerine aşırı güvenmeleri gibi durumların olduğu düşünülmektedir (Solmaz, 2019: 107-109). Burada belirtildiği gibi yapılan çalışmada da öğrencilerin sağlık sektöründe daha fazla kaza yaşanması işi ciddiyete almama, genel olarak eğitim konusunda teoriye bağlı kalınması, kaza sonucunda ne yapılacağını bilmeme ve çalışılan alan bakımından yoğun hasta girişinin olması kaza sıklık oranını artırdığı tespit edilmiştir.

Stajyer öğrencilerden kaza geçirenlerden 9 tanesi ise sanayi işyerlerinde kesme, ezilme, yaralanma şeklinde görülmüştür. Stajyer öğrencilerimiz metal sanayi işletmelerinde tehlikeli durum ve davranışa paralel olarak el, kol yaralanması, ezilmesi şeklinde kaza geçirdiği tespit edilmiştir. Burada çalışan öğrenciler gerekli kişisel koruyucu donanımı eksiksiz olarak kullandığı görülmüştür. İş kazalarının en çok gerçekleştiği alan inşaat, maden ve metal işlerinin yapıldığı iş yerleridir. Bu alanda çalışan personellerin daha dikkatli olması ve işyeri sahiplerinin eksiksiz olarak iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına riayet etmeleri gerektiği düşünülmektedir (Durdu, 2014: 60-68). Bu sektörde iş kazası geçirme durumu genelde öğrencilerin işin ciddiyetinin kavramaması ve önlemleri gevşek tutması gibi nedenlerin olduğu tespit edilmiştir.

Ücretli öğretmen ve temizlik personellerinin okulda alınması gereken önlemlerin yeteri düzeyde alınmaması neticesinde kaygan zemin sonucu iş kazası geçirdiği tespit edilmiştir. Söz konusu personellerin genellikle ıslak hacimlerde (tuvalet, banyo vb.) çalışıyor olması dikkatsizlik ve kendine aşırı güven duygusu neticesinde kaza geçirme potansiyelinin arttığını göstermektedir. Bu personellerden temizlik işinde çalışanların eğitim düzeyinin düşük olması kaza anında ne yapacağı konusunda bilgilendirilme gerekliliğini doğurmaktadır. İş kazası geçiren personellerin olası kaza durumunda ne yapması konusunda işveren, iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri tarafından bilgilendirilmelidir.

6331 İş Sağlığı ve Güvenliği yasasına göre işverenler iş yeri tehlike sınıfını göz önünde bulundurarak işletmeye ait Risk Değerlendirmesini yapmalıdır hükmü yer almaktadır. Risk değerlendirmesini işveren veya işveren vekili başkanlığında okul risk değerlendirme ekibi kurularak çeşitli risk değerlendirme metodolojileri kullanılarak yapılması gerektiği unutulmamalıdır. Bu doküman olası okul / kurum da tehlike ve risk kavramları değerlendirilerek iş kazalarının önüne geçebilmek için yapılması gerekli yasal metin olup iş yerleri için iş kazalarının sigortası durumundadır. Unutulmamalıdır

ki kurumda iyi bir risk değerlendirme yapılmışsa çağdaş bir önleyici yaklaşım sistemi devreye girerek kazaların hemen önüne geçilebilecektir.

7. Sonuç ve Öneriler

Okul/ kurumlarda risk/tehlike durumları göz alındığında öğrenci/personel/veli giriş çıkışlarının yoğunluğu göz önüne alındığında, kaza yaşanma potansiyelinin fazla olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Özellikle bu kurumlarda görevli idareci ekiplerin bu bilinci ön planda tutarak, tehlike olgularını ortadan kaldırmalı mümkün değilse azaltıcı etkenleri oluşturarak ilgili unsuru kontrol altına alması gerekmektedir. Okul ve kurumlar için en önemli dokümanın kurum tehlike sınıfına göre yenilenen “Risk Değerlendirmesi” olduğu unutulmamalıdır. Yapılan en büyük hata ise çeşitli bahaneler (iş yoğunluğu, eksikliklerin tamamlanması için ödenek durumunun belirsizliği) öne sürülerek bu planın yapıldıktan sonra takibinin yapılmamasıdır. Modern eğitim öğretim ortamlarının oluşması, sağlıklı ve güvenli ortamlarının sağlanması için bu planda yer alan tehlike ve risk unsurların takibi yapılmalı, dolayısıyla planın süreç içerisinde revize edilmesi ve yönetmelik çerçevesinde gerektiğinde gerekmektedir. Bu şekilde yapılırsa geleceğimizin teminatı öğrencilerimize sıcacık yuva, güvenli alan ve sağlıklı ortamlar oluşturabileceği değerlendirilmektedir.

Yapılan çalışmada görüldüğü üzere eğitim hizmeti sektöründe en fazla stajyer öğrenci kazası gerçekleşmektedir. Stajyer öğrencilerimizin ilk olarak deneyim açısından hastanelerin acil müdahale bölümlerinde görevlendirilmesi sağlık ve güvenlik açısından risk teşkil ettiği gözükmektedir. 6331 sayılı yasa doğrultusunda öğrencilerimizin diğer çalışanlardan farkı olmadığı hastane personeli tarafından da kabullenilmelidir. Dolayısıyla “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinden “eksiksiz şekilde yararlanmaları sağlanmalıdır. Bu alanda kaza sayısının fazla olması eksik eğitim yöntemi, oryantasyon, denetim vb. alanlarda eksik durumların olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu yönde çalışmalara daha fazla özen gösterilip, önem verilmelidir.

Diğer personellerin kaza oranının düşük olması okul/kurum idarelerince önlem alınmayacağı anlamına gelmemelidir. Okul/kurum idarecilerinin insani değerleri, sağlığı ve güvenliği ön planda tutup bu durumun ahlaki ve vicdani bir gereklilik olduğunu düşünceleri gerekmektedir. Tüm okul ve kurumların idari kadrosu bu düşünceyle işe odaklanırsa, okul kurumlarda önleyici yaklaşım modelini baz alırlarsa; zihinlerde yatan sıfır kaza politikasını gerçekleştirir ve 6331 sayılı yasanın ana temeli olan kaza, yaralanma ve hastalık sayısını en aza indirmiş olur.

Kaynaklar

Akgün, S., (2015), “Sağlık Sektöründe İş Kazaları”, Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 2(2), 67-75.

Akın, L., (2012), “Sendikaların İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanmasına Katkısı”, Çalışma ve Toplum Dergisi, 3, 101-124.

Andaç, F., (2012), “Türk Çalışma Hayatında İş Sağlığı ve Güvenliği”, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(1), 1-6.

Binyıldırım, T., (2005), İş Kazalarının Oluşumu ve Yeni Yaklaşımlar (3.bs.), Adana, III İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi Bildiriler Kitabı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2012. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=16925&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2012. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6331.pdf>

Çiçek, Ö. ve Öçal, M., (2016), “Dünyada ve Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi”, HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 5(5), 11

Durdu, H.İ., (2014), “İş Kazalarının Ekonomik Analizi ve Bazı Sektörler Bazında Değerlendirilmesi”, Sosyal Güvence Dergisi, 5(1), 60-68.İlter, H., (2014), “Çalışma Hayatında Stres ve Sağlık Çalışanları”, Beykent Üniversitesi, Ankara.

İlter, B., (2019), “Zorunlu İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin İş Kazalarına Etkisi: İmalat Sektöründe Bir Vaka-Kontrol Çalışması, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Kılıç, M., ve Ok, Ş., (2020), “Bir Kamu Kurumunda Ofis Çalışmalarında İşyerindeki Risklerin Farkındalığının Belirlenmesi”, Yozgat Bozok Üniversitesi Bozok Tıp Fakültesi Dergisi, 10(1), 139-49.

Özkılıç, Ö., (2007), Risk Etmenlerine Yönelik Verilen Eğitimin Etkinliğinin Değerlendirilmesi, Ankara, Çalışma ve Güvenlik Bakanlığı Kitabı.

Solmaz, M., ve Solmaz, T., (2019), “Stajyer Öğrenciler İş Kazaları”, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 8(1), 106-110.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), 2019. İş Kazası ve Meslek Hastalıkları İstatistikleri. Erişim Tarihi:20.09.2022. http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yillikleri

Şerifoğlu, U.K., ve Sungur, E., (2007), “İşletmelerde sağlık ve güvenlik kültürünün oluşturulması; Tepe Yönetimin Rolü ve Kurum İçi İletişim Olanaklarının Kullanımı”, Yönetim Dergisi, 18(58), 41-50.

Türkoğlu, Ç., ve Balkan, B., (2020), “Öğretmenlerin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Bilgi Düzeylerinin İncelenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması”, Kırklareli Üniversitesi Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi, 6(2), 216-237.

Araştırmacıların Katılım Oranları

Bu çalışmamızda sorumlu yazar olan YILMAZ, G. çalışmanın ana kavram ve fikrini oluşturmuş, kavramsal çerçeve, literatür taramasını yapmıştır. Bu nedenle YILMAZ, G.’nin katılım oranı %70’dir. Çalışmada ikinci yazar olan YILDIRIM, S. çalışmanın inceleme, değerlendirme, kuramsal değerlendirme, akademik değer bağlamında katkı sunmuştur. Bu nedenle YILDIRIM, S.’nin katkı oranı %30’dur.

Conflict of Interest / Çıkar Çatışması

Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
No conflict of interest was declared by the authors.